

Revisionsnämnden i Kristinestad

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020

Revisionsnämnden skall i enlighet med kommunallagen § 121 årligen avge en utvärderingsberättelse om huruvida de av fullmäktige uppsatta målen för verksamheten och ekonomin har nåtts i kommunen och kommunkoncernen. Revisionsnämnden skall även utvärdera hur ändamålsenligt verksamheten har ordnats. Revisionsnämnden ansvarar därtill för övervakningen, att uppgifter till kommunens bindningsregister inlämnas i enlighet med kommunallagen § 84.

Till staden Kristinestads revisionsnämnd hör fem ordinarie medlemmar, som var och en har en personlig ersättare. Fullmäktige har valt en revisionsnämnd för mandatperioden 2017:6-2020:7 med följande sammansättning efter september 2019:

Ordinarie medlem

Kaj Kärr, ordförande
Anja Heinänen, vice ordförande
Michael Holmlund
Nina Hoxell
Olli Pursiainen

Personlig ersättare

Bror Eriksson
Marianne Salo-Tuisku
Alf Knuts
Birgitta Björnes
Peter Kamlin

Revisionsnämndens utvärderingsarbete

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en fastställd utvärderingsplan för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett separat arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret. Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts främst utgående från stadsstyrelsens fastställda bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden verksamheten genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänsteinnehavare och personal, vid behov besöka ett urval av stadens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit sex möten gällande verksamhetsåret 2020, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden i enlighet med arbetsprogrammet. Kanslichef Dan-Anders Sjöqvist har fungerat som nämndens mötessekreterare. BDO Auditor Ab har handhaft den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor.

Stadsfullmäktige godkände 16.12.2019 budgeten och ekonomiplanen för åren 2020–2023 samt investeringsprogrammet för 2020–2023. I budgeten ingår målen för verksamheten och ekonomin. Revisionsnämndens bedömning av hur de av stadsfullmäktige fastställda målen har nåtts baserar sig på bokslutet för år 2020, de i organen förda protokollen och de förda diskussionerna samt revisorns rapportering.

Utvärdering av stadens ekonomi och budgetutfall

Budgeten som stadsfullmäktige har godkänt består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Bindningsnivåerna beträffande de olika budgetdelarna regleras i budgetboken på sidan 10. I driftsbudgeten får inte serviceområdets anslag för bruttoutgift-

erna överskridas utan stadsfullmäktiges godkännande om det inte är en fråga om överskridning av personalkostnaderna, som betingas av personalarrangemang, för vilka erhålls ersättningar, som bokförs som socialinkomst. Stadsfullmäktiges godkännande bör även inhämtas i det fall, att det budgeterade nettoresultatet inom serviceområdet inte nås på grund av att inkomsterna blir mindre än beräknat.

Investeringsanslagen är bindande per projekt eller grupp såsom de presenteras i slutet av budgetboken. Om ett investeringsprojekt blir fördröjt och sträcker sig över årsskiftet, kan projektet fortgå under förutsättning att de totala utgifterna för projektet hålls inom föregående års anslagsram. I finansieringsanalysen är förändringarna i utlåningen och länestocken bindande gentemot fullmäktige.

För resultaträkningsdelen (skatter och statsandelar samt finansiella poster) saknas fastställda bindningsnivåer vilket revisionsnämnden föreslår att stadsstyrelsen tar till övervägande.

Utfallet 2020

Sista raden i resultaträkningen uppvisar ett överskott om 83 055 euro, medan ett minusresultat om 211 059 euro hade budgeterats. Stadsfullmäktige godkände sju budgetändringar under året.

De externa verksamhetsintäkterna landade på 8,8 milj. euro och förverkligades 555 000 euro bättre än budgeterat. Avvikelsen i verksamhetsintäkterna förklaras främst av att staden fick in mera försäljningsvinst än beräknat. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att stadsfullmäktiges beslut om att köpa fastigheter av Suupohjan Yritystalo Oy skulle hävas. Under 2020 har beslut fattats om att återkalla köpet. Köpesumman återbetalades till staden Kristinestad i december 2020.

De externa verksamhetskostnaderna blev totalt 52,8 miljoner euro och överskrids med ca 968 000 euro. Verksamhetsbidraget blev således ca 413 000 euro sämre än budgeterat. På driftsbudgeten finns väsentliga budgetöverskridningar inom vård- och omsorgssektorn som ganska långt förklarar budgetöverskridningarna.

Jämfört med 2019 är verksamhetsbidraget endast (-) ca 125 000 euro lägre, vilket indikerar att den kraftiga kostnadsutveckling som noterats under tidigare avstannade under 2020. Driftskostnaderna är identiska då man jämför 2019 med 2020.

Driftsdelens förverkligande, sammandrag (externa poster)			
(1000 euro)	BS 2020	BU 2020	BS 2019
Verksamhetsintäkter	8 819	8 265	8 695
Verksamhetsutgifter	-52 847	-51 880	-52 847
Verksamhetsbidrag	-44 028	-43 615	-44 153

De största förändringarna i kommunens ekonomi härrör sig till coronapandemin. Pandemin medförde både inbesparningar och kostnader. Staten har stött kommunerna genom flera tilläggsbudgeter. De flesta stöden kanaliserades via statsandelarna. Som tillägg till statsandelarna för basserVICEN beviljades staden Kristinestad sammanlagt 1,5 miljoner euro. Därtill beslöt man år 2020 betala kommunerna kompensation i form av en tilläggsökning av statsandelarna för kommunal service för de tillfälliga skattelättnader som beviljats företagen. Ännu under våren uppskattades summan till nästan 600 000 för Kristinestads del men kompensationen justerades under hösten och Kristinestad erhöll slutligen 120 000 euro. Ersättningen återbetalas under år 2021. Den tillfälliga höjningen av kommunernas samfundsskatteandel var en betydande stödform. Under år 2020 höjdes kommunernas fördelningsandel med 10 % vilket innebar dryga 300 000 euro för Kristinestad.

Investeringarna uppgick till 3,9 miljoner euro netto. Budgeten underskreds totalt med ca 1,5 miljoner euro netto. Flera enskilda investeringsanslag överskreds och underskreds, avvikelserna framgår ur

investeringsdelen i bokslutet. Budgetavvikelser på årsnivå är naturliga eftersom större projekt ofta är fleråriga.

Länestocken ökade med 3 miljoner euro, vilket ligger inom ramarna för stadsfullmäktiges bindande anslag. Stadens skuldsättning uppgick vid årsskiftet till 29,8 miljoner euro eller 4 655 euro per invånare. Invånarantalet per 31.12.2020 var 6 401 vilket innebär att befolkningen minskade med 86 personer jämfört med 31.12.2019. Kassamedlen inklusive finansiella placeringar uppgick till i bokslutet till ca 7,1 miljoner €. Budgeterade investeringar för 2021 överskrider årsbidraget och korrektivposter med ca 1,4 miljoner € och för ekonomiplaneprodukten 2022–2023 budgeteras årsbidraget överskrida investeringarna med ca 2,3 miljoner €. Således har staden en kassa som i nuläget inte har budgeterats att användas till verksamheten.

Med beaktande av den höga skuldsättningen i bokslutet anser revisionsnämnden att kassan effektivare bör användas till låneamorteringar för att minska på kommunens finansieringsrisker. Ifall kassan skulle ha använts till låneamorteringar hade skuldsättningen minskat med drygt 1 100 euro per invånare. Medeltalet för lån per invånare i hela landet var 31.12.2019 3 342 euro per invånare. Stadens nettoskuldsättning hade varit endast ca 200 euro högre än medeltalet per invånare om kassamedlen hade använts till låneamorteringar.

Utvärdering av organens verksamhet och ekonomi

Serviceområdet för livskraft

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för serviceområdet för livskrafts ekonomi och verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Enligt verksamhetsberättelsen har verksamheten i princip fortsatt utan störningar trots pandemin. Den största skillnaden har varit att många har jobbat på distans. Personalen har visat sig vara mycket flexibel och alla har gjort sitt bästa för att anpassa både organisationen och verksamheten enligt de nya förutsättningar som råder på grund av pandemin.

Serviceområdet för vård och omsorg

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten har uppnåtts till väsentliga delar, även om de ekonomiska målsättningarna inte uppnåddes. Kostnaderna för hela serviceområdet överskreds med ca 1,24 miljoner €. Överskridningen kompenseras av att intäkterna förverkligades över budget. Nettoöverskridningen blev -739 858 €. Nedan presenteras ett sammandrag på resultatområdesnivå:

Budgetavvikelser 2020	
	euro
Öppenvård	-2 803
Tandvård	-40 833
Rehabilitering och serviceboende	-151 154
Kompletterande tjänster	-25 825
Specialsjukvården	-947 959
Individ- och familjeomsorg	-318 295

Kostnaderna för i synnerhet specialsjukvården och barnskyddet har inte varit realistiskt budgeterade vilket även omnämns i verksamhetsberättelsen. Som helhet har serviceområdet uppfyllt de mål som ställs på social- och hälsovård nationellt. 2020 var ett mycket utmanande år med tanke på coronapandemin och organisationsändringar som trädde ikraft 1.1.2021.

Serviceområdet för välfärd

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för välfärdsområdets verksamhet och ekonomi har uppnåtts till väsentliga delar trots coronarestriktionerna och de stora begränsningarna som medborgarinsitiet, biblioteken, museerna och simhallen drabbades av. De ekonomiska målsättningarna uppfylls och området håller sig inom givna budgetramar.

Serviceområdet för utbildning

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för utbildningen och småbarnspedagogiken har uppnåtts till väsentliga delar. Corona-situationen har bidragit till högre personalkostnader. För eleverna har ordnats nödvändiga stödåtgärder som varit svåra att förutse. Antalet barn och elever i behov av särskilt stöd ökar och kräver tilläggspersonal. Antalet elever i den förberedande undervisningen för invandrare har minskat avsevärt såväl inom grundundervisningen som inom undervisningen för vuxna. De ekonomiska målsättningarna för området uppnåddes i och med att nettoanslaget underskreds med 92 000 euro.

Serviceområdet för samhällsbyggnad

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för områdets verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Målsättningarna i driftsbudgeten har till största delen förverkligats. Vissa projekt i investeringsdelen har inte förverkligats, delvis på grund av att myndighetstillstånd inte erhållits.

De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte eftersom områdets verksamhetsbidrag var 124 000 högre än budgeterat. Budgeten för fastigheterna har den största överskridningen (380 000 euro) vilket indikerar att budgeteringen inte varit sakenlig. Av bokslutet framgår inte hur stor reparations-skuld staden har på sina fastigheter, vilket revisionsnämnden påpekat redan tidigare.

Krs Vatten balansenhet

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna beträffande vattenverkets verksamhet har uppnåtts och att vattenförsörjningen är stabil, driftssäker och ekonomiskt självbärande. Läckageprocenten (skillnaden mellan utpumpad mängd och fakturerad mängd) är dock fortfarande hög (22 %) och den steg jämfört med 2019. Vattentjänstverket uppvisade i det särredovisade bokslutet ett underskott på -8 083 euro. Då investeringarna och anslutningsavgifterna samt förändringar i fordringar och skulder beaktas blev vattentjänstverkets inverkan på stadens likvida medel positiv med 139 000 euro. Nettoinvesteringarna för vattentjänstverket landade på totalt 176 000 euro.

Utvärdering av koncernens verksamhet och ekonomi

I kommunkoncernen ingår kommunens dottersamfund och kommunens andelar av samkommunerna. Resultaträkningen visar ett överskott på 262 000 euro. Till stadens egna överskott tillkom några överskott från Vasa sjukvårdsdistrikt och SÖFUK som syns i koncernens bokslut.

Hela kommunkoncernens lånestock uppgick till 42,2 miljoner euro eller ca 6 600 euro per invånare. Den relativa skuldsättningsgraden, som beskriver kommunkoncernens förmåga att betala tillbaka lånen, uppgår till 76,2 procent, vilket är över det rekommenderade gränssnittet på 50 %. Revisionsnämnden förväntar sig tydligare målsättningar på dotterbolagen samt en årlig utvärdering i verksamhetsberättelsen på hur målen uppnåtts.

I revisionen har konstaterats att koncernbokslutet uppgjorts på ett till väsentliga delar korrekt sätt och att det kan anses ge riktiga och tillräckliga uppgifter om koncernens verksamhet, ekonomi, ekonomiska utveckling och ekonomiska ansvar under räkenskapsperioden.

Personalen

Personalen är stadens största egna tillgång och resurs. Tillgången på kunnig och kompetent personal samt personalens försämrade välmående är samtidigt betydande riskfaktorer. Verksamhetsberättelsen innehåller en personaldel. Staden hade 520 personer anställda per 31.12.2020 (526 personer år 2019), varav 75,8 % tillsvidare anställda.

Enligt personalrapporten steg sjukfrånvarodagarna totalt med två dagar per anställd till 18,2 sjukfrånvarodagar / anställd. Detta berodde delvis på att man på grund av coronapandemin var tvungen att stanna hemma från arbetet även med mycket lindriga förkylningssymtom, å andra sidan kom det signaler om utmattning bland personalen som berodde på den utdragna pandemin och dess inverkan på arbetsbelastningen. Under de kommande åren kommer flest pensioneringar att ske bland lärarna i grundskolans övre klasser och gymnasiet. 18 lärare pensioneras fram till år 2025. Procentuellt sett är pensioneringsprocenten högst bland lokalvårdarna av vilka hela 33 % går i pension fram till år 2025. Stora pensioneringskullar kan orsaka rekryteringsproblem på sikt vilket revisionsnämnden noterar.

Sammanfattning av mandatperioden 2017-2020

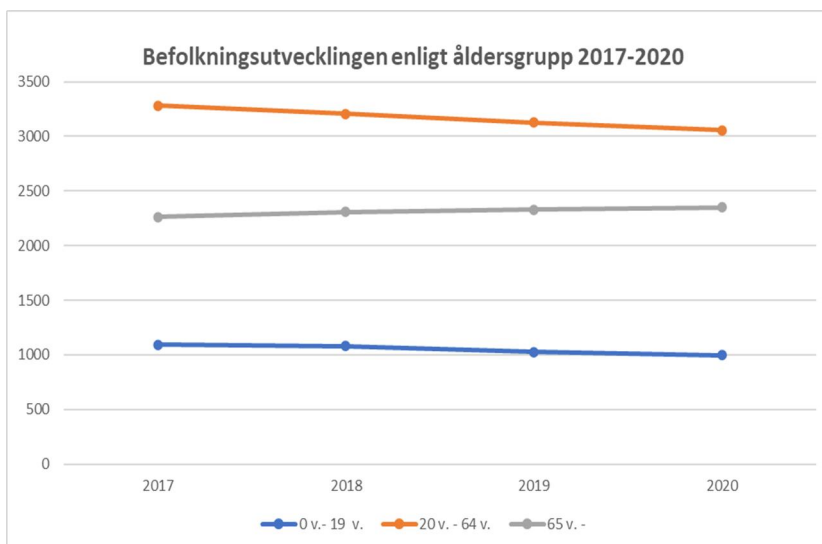
Revisionsnämnden har i tablerna nedan gjort en sammanfattning av ekonomin och vissa nyckeltal för mandatperioden 2017–2020.

Sammandrag över ekonomin 2017–2020					
		2017	2018	2019	2020
Skatteinkomster	(milj. €)	24,0	23,5	24,6	25,1
Statsandelar	(milj. €)	20,7	20,2	20,7	23,0
Årsbidrag	(milj. €)	5,5	2,8	0,9	3,7
Årsbidraget/avskrivningar	(%)	219	111	29	102
Över-/underskott, budget	(milj. €)	0,8	0,3	-0,3	-0,2
Över-/underskott, utfall	(milj. €)	3,0	0,3	-2,2	0,1
Ackumulerat överskott	(milj. €)	9,5	9,7	7,6	7,6
Investeringarna netto, budget	(milj. €)	10,2	8,7	8,0	5,4
Investeringarna netto, utfall	(milj. €)	6,7	5,5	6,1	3,9
Placeringar 31.12.	(milj. €)	1,4	2,4	1,75	1,7
Lånestock	(milj. €)	19,4	27,7	26,7	29,8
Lån/invånare	(euro/inv.)	2 920	4 174	4 124	4 655
Soliditet	(%)	45,9	39,4	36,0	33,6
Relativ skuldsättningsgrad	(%)	50,3	70,0	67,0	71,4

Organens sammanträden 2017–2020	Antal sammanträden			
	2017	2018	2019	2020
Stadsfullmäktige	7	7	7	7
Revisionsnämnden	9	8	7	6
Stadsstyrelsen	20	19	19	18

Organens sammanträden 2017–2020	Antal sammanträden			
	2017	2018	2019	2020
Stadsstyrelsens planläggningssektion (1.7.2020-)	–	–	–	5
Stadsstyrelsens personalsektion	4	6	4	5
Vård- och omsorgsnämnden (-1.6.2017)	2	–	–	–
Bildnings- och fritidsnämnden (-1.6.2017)	3	–	–	–
Välfärdsnämnden (komb. 2017–2018)	7	10	–	–
Vård- och omsorgsnämnden (2019-)	–	–	9	11
Välfärdsnämnden (2019-)	–	–	10	9
Svenskspråkiga utbildningsnämnden	7	7	7	8
Suomenkielinen koulutuslautakunta	5	6	4	7
Tekniska nämnden (-1.6.2017)	6	–	–	–
Samhällsbyggnadsnämnden (1.6.2017-)	4	11	10	10

Befolkningen 2017–2020 enligt åldersgrupper	Antal invånare			
	2017	2018	2019	2020
0–19 år	1 094	1 081	1 027	997
20–64 år	3 281	3 205	3 128	3 055
65- år	2 263	2 310	2 331	2 349
Befolkning sammanlagt	6 638	6 596	6 486	6 401

Personalutbildning 2017–2020	Antal personer och dagar			
	2017	2018	2019	2020
Personer	148	205	193	235
Utbildningsdagar	292	462	460	517
Utbildningsdagar/person	1,97	2,25	2,38	2,20

Elevantal i skolorna	Elever, räkningen 20.9.			
	2017	2018	2019	2020
Elever sammanlagt	681	709	690	687
Förskolor	53	54	61	55
Härkmeri förskola	6	4	2	3
Kristinestads förskola	18	15	17	19
Lappfjärd förskola	10	13	20	14
Kristiinankaupungin esikoulu	19	22	22	19
Lågstadieskolor	324	343	338	336
Härkmeri skola	20	18	17	18
Kristinestads skola	90	96	97	99
Lappfjärd skola	88	83	86	94
Kantakaupungin koulu	146	164	155	143
Högstadieskolor	207	216	200	202
Kristinestas högstadieskla	91	95	87	84
Kristiinankaupungin yläkoulu	116	121	113	118
Gymnasier	97	96	91	94
Kristinestads Gymnasium	41	47	44	45
Kristiinankaupungin lukio	56	49	47	49

De största investeringobjekten 2017–2020	euro			
	2017	2018	2019	2020
Offentliga utrymmen	-407 526	0	0	0
Campingplatsen	0	0	-36 817	-68 448
Parker och allmänna områden	-33 011	0	0	0
Lätta trafikleder, lappfjärd	-787 533	0	-174 990	0
Gatubelysning	-10 789	0	-47 517	-17 253
Förnyande av armaturer	-59 514	-57 258	-49 126	-91 640
Istandsättning o underhåll av broar	-133 082	0	-208 240	-214 338
Strandskoning vid Café Alma	-120 084	0	0	0
Muddring av Långgrundsviken och Gropen	-3 050	-102 751	52 392	0
Muddring av Lappfjärds å	-140 916	-77 301	-107 854	-17 041
Gator och vägar	-8 111	-513 989	-519 348	-718 949
Idrottsanläggningar	-31 768	0	0	0
Konstgräsplan	-15 837	-512 832	-40 971	0
Muddring, Tjock å	-82 106	-46 646	-22 632	0
Näridrottsplats i Härkmeri	-17 915	0	0	0
IT-anskaffningar	0	0	0	-45 706
Brygga vid Novellogränd	0	-3 886	-875	-40 941
Kristinestads Högstadieskola	-32 067	0	0	0
Tekniska centralen	0	0	-85 405	0
Dränning av, ventilation i Rådhuset samt invahissen	-188 822	-92 906	-169 507	-40 050
Ombyggnad av Kristinestads skola	-1 950 025	-868 279	-87 233	0
Inventarier till Kristinestads skola	-141 982	-49 439	0	0
IT-anskaffningar	0	0	-61 025	0
Lappfjärds daghem	-258 263	-41 667	0	0
Lappfjärd skola	0	0	-179 651	0
Underhållsutrustning	0	0	-108 197	-42 844
Muddring av Lappfjärds å, etapp 3	0	-11 222	0	0
Kristinahemmet, skede 1 sammanlagt	-3 464 349	166 316	-146 170	0
Kristinahemmet, skede 2	0	-2 092 641	-366 018	-39 790
Kristinestads daghem, Myllybacken	-22 164	-92 763	-2 669 084	-1 711 583
Kristinestads daghem, Myllybacken, inventarier	0	0	0	-120 838
Kristinaplan, löpbanans yta samt omklädningsrum	0	0	-90 593	-208 525
Näridrottsplats	0	0	-64 573	0
Bötomborgen, fortlöpande utveckling av området	0	0	-52 782	-60 239
Simhallens vattenskada	0	-56 410	-162 998	0
Kantakaupungin koulu, utbyggnad	-19 500	0	-99 760	-761 497
Kantakaupungin koulu, utveckling av gårdsplan	0	0	0	-60 732
Hemvårdens fordon	0	0	-54 107	0
It-anskaffningar, småbarnpedagogiken	0	0	-88 489	0
Lappfjärd skola, inventarier	0	0	-60 622	0
Stadsstyrelsen, köp av bruksegendom	0	0	0	-45 050
Stadsstyrelsen, övriga inkomster	0	0	0	799 051
Effica program för e-arkiv	0	0	0	-77 961
Videoövervakning vid högstadierna	0	0	0	-27 231
Alla investeringar sammanlagt	-8 292 125	-5 693 212	-6 105 948	-3 943 840

Nya företag och avslutade företag 2017–2020, antal	2017	2018	2019	2020
Nya företag	37	29	24	38
Avslutade företag	39	55	40	25
Förändring, netto	-2	-26	-16	13

Revisionsnämndens utlåtande

Bokslutet ger enligt vår mening en tillräckligt bra bild av hur stadens verksamhet har utvecklats under året och hur de uppställda målen har nåtts. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten uppnåtts till väsentliga delar med beaktande av de avvikelser som coronapandemin orsakade. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte till alla delar med hänvisning till överskridningarna på driftsbudgeten, speciellt för vård- och omsorgen.

Det största orosmomenten i Kristinestad är enligt vår mening befolkningsminskningen och på längre sikt ekonomin som en följd av befolkningsminskningen. Överskottet är blygsamt med tanke på de stora ekonomiska kompensationer som erhöles av staten under 2020. Framtiden kommer att kräva en fortsatt återhållsamhet på driftsbudgeten för att staden skall klara av avskrivningarna och bibehålla ett ackumulerat överskott.

Ser man till kommunstorleken är Kristinestad bland de vindkraftstätaste kommunerna i landet. Något över 100 vindkraftverk har beviljats bygglov under året. Dessa kommer förhoppningsvis att ge kommunen 2–3 miljoner euro i fastighetsskatteinkomster under följande mandatperiod. De ökade fastighetsskatteinkomsterna kompenserar minskningarna i skatteinkomster som beror på befolkningsminskningen och bortfallet av skattebetalare.

Vård- och omsorgsnämndens budgetöverskridningar har varit återkommande. Revisionsnämnden uppmanar stadsstyrelsen att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden utreda orsakerna till överskridningarna.

Kristinestad 9.6.2021

Revisionsnämnden i Kristinestad

Kaj Kärr
ordförande

Anja Heinänen
vice ordförande

Michael Holmlund
medlem

Nina Hoxell
medlem

Olli Pursiainen
medlem